

[Poul Dam.]

des vi skaber en ungdomstilværelse, som er tilstrækkelig meningsfyldt set ud fra de unges eget perspektiv til, at den rummer sådanne appeller til de unge, en sådan inspiration, at en række af de tilskyndelser til at flippe ud, som faktisk findes i de nuværende ungdomsskoleformer og i det nuværende ungdomsmiljø, bliver fjernet. Jeg tror ikke, vi kan klare hele dette problem, uden at vi tager en meget alvorlig overvejelse af, hvad det egentlig er for en tilværelse, vi tilbyder ungdommen. Den er materielt set bedre end nogen sinde. Vi har bedre uddannelses tilbud end nogen sinde, men der er nogle af de vitaminer i ungdomsopdragelsen, som vi har mistet, og som åbenbart har været afgørende på dette område. Vi har langt flere ting at tage op end lige netop det symptom, som hedder hash- og narkotikamisbruget, og hvis man ikke også tager fat på disse andre ting, kommer vi i virkeligheden ingen vegne med symptomet.

Anders Uhrskov: Jeg undskylder, at jeg ganske kort vil forlænge mødetiden, men man kan jo have indtrykket af, at de medlemmer, der havde vigtigere ting at gå til, allerede har forladt salen.

Det er, som om der i hele diskussionen har manglet nogle sondringer, som man ellers har talt meget om i offentligheden i de år, diskussionen har gået. Det er for det første den sondring, der er mellem cannabisprodukterne og de hårde stoffer. Det meste af den argumentation, vi har hørt her, går på de hårde stoffer, noget går på cannabis. Man kan ikke i én pærevælling under en fælles overskrift diskutere ting, der måske kan være lige så forskellige som hvidtøl og finsprit eller noget i den retning. Man blander det sammen, og det gør i al fald ikke diskussionen bedre.

En anden sondring, man også må opretholde, er noget så enkelt som sondringen mellem det at bruge et stof som cannabis og det at misbruge det. For alkohol og andet er og der også tale om brug og tale om misbrug, man kan ikke lovgive alene ud fra det ene.

Så er der endelig sondringen mellem voksne mennesker og børn og ganske unge. Hele denne diskussion er gået på misbrugere af de hårde stoffer og på de ganske unges brug af cannabis.

Nu er det nok sådan, at det oprør, man måske altid har haft, hele det pubertetsprægede oprør, nu falder ind i et mønster og et miljø, som eksisterer, og hvor hash er noget, der hører med til mønstret, men ikke på nogen måde er det bærende. Samtidig er det et miljø, hvor man på grund af forbudslinjen tillige får distribueret andre og hårdere stoffer, og dér kommer måske det helt alvorlige problem ind.

Det er her i diskussionen blevet kritiseret — jeg tror, det var fru Ellen Strange Petersen, der sagde det — at det er et politisk misbrug af individuelle tragedier, hvis man taler om de samfundsproblemer, der ligger bag ved brug af cannabis. Der er blevet talt om af hr. Ib Thyregod, at generationskløften ligesom er et produkt af den omtale, den har fået i massemedierne. Men det er jo ikke rigtigt. Man kan ikke bare føre disse ting tilbage til samfundsforklaringer. Man må i meget, meget høj grad finde årsagerne i samfundet, ikke i specielle individuelle forklaringer, men i alle de problemer, der ligger i det moderne vækstsamfund, et samfund, hvis idealer skifter så vældig hurtigt, et samfund, hvis vilkår ændres meget, meget hurtigt. Der står vi så med en gruppe af folk, der står af, der måske forenkler virkeligheden, bygger deres miniaturesamfund, deres undergrund, op, afviser de normer og de forventninger, vi i det hele taget stiller til dem, i deres påklædning, frisur og hele holdning vender sig imod det tilbud, man giver dem fra samfundets side om som pæne, veltilpassede borgere at gå ind i det.

Det fremgår af Villars Lunn's bilag, hvor han skriver:

„For mange studenter af middelklassen har brugen af betydelige mængder marijuana affødt en gradvis overgang fra en konform, præstationsorienteret adfærd til en afslappet, ubekymret omkringvanden.“

Det er lige netop dér, problemet ligger. Man vil ikke længere acceptere denne præstationsorientering, dette karakterræs, hele dette rotteræs i samfundet. Man står af og forsøger at bygge noget op ved siden af.

Her skal man nok bare gøre sig klart, at man kan komme med restriktioner, man kan komme med terapi, man kan komme med bestandig skjulte eller åbenlyse forsøg på at føre mennesker tilbage til samfundet,